

Mednarodno sodelovanje kot priložnost za razvoj lokalne skupnosti in višjo kakovost izobraževanja

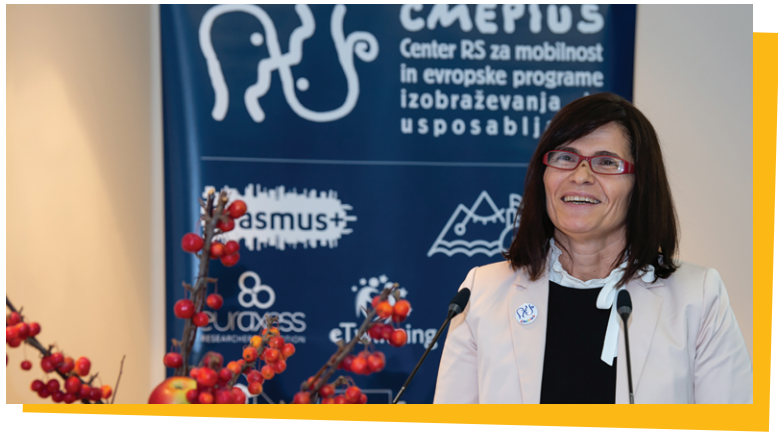
OD NICE DO POTICE

Veste, kdo je pobudnik kolekcije spominkov in kosov oblačil s Kosovelovo poezijo in motivi iz njegovih pesmi, ki jih na občini v Sežani med drugim uporabljajo kot protokolarna darila? Kaj je poleg dobrih učnih in maturitetnih rezultatov pripomoglo k temu, da mladi radi ostajajo v Posočju in se je število vpisanih na gimnazijo v Tolminu kljub manjšim generacijam celo povečalo? Uganete, kaj je razlog za ožvitev zgodbe zadnje ormoške grofice Irme? Kje se je rodila ideja o tematski poti Nakelska Sava? To so le štirje od rezultatov številnih mednarodnih projektov, v katerih so udeležene slovenske izobraževalne institucije. Pri tem pomembno vlogo igra program Erasmus+, ki ga v Sloveniji izvaja Center Republike Slovenije za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja (CMEPIUS).

Vpetost mladih in starejših v mednarodne projekte ima dokazano velik vpliv na vse vpletene. Udeleženci izboljšajo svoje jezikovne kompetence v tujem jeziku, spoznavajo različne kulture in njihove navade, pridobijo vpogled v primere dobrih praks v drugih državah, širijo mrežo poznanstev, pridobijo samozavest in iznajdljivost, za mnoge mlade je to celo prva pot brez staršev v tujino. Bolj malo pa se govori o učinkih, ki jih imata mednarodna mobilnost in mednarodno izobraževanje na lokalno in nacionalno okolje – na deležnike, ki niso neposredno vpleteni v te projekte.

OZELENJENA STENA IN OKREPČEVALNICA V ESTONSKEM SLOGU

Eden od pomembnih vplivov mednarodne mobilnosti je dvigovanje kakovosti izobraževanja v Sloveniji. »Pomembno se je zavedati, da je mednarodno sodelovanje zgolj eden od načinov, s katerim pomagamo slovenskim izobraževalnim institucijam. Na ta način se lahko razvijajo v učeče se skupnosti, ki so zmožne odzivanja na spreminjajoči se svet in nudijo ustrezno podporo učencem. Tako se bodo lahko ukvarjale z učinkovitim globalnim reševanjem problemov in hkrati sodelovale v lokalnem, nacionalnem in državljanskem življenju oziroma vsakdanu,« pojasnjuje **dr. Alenka Flander**, direktorica centra CMEPIUS. Učitelji v sklopu takšnih izobraževanj pridobijo nova strokovna znanja ter v stikih s kolegi iz tujine razvijejo nove didaktične pristope. Po besedah **mag. Branke Hrast Debeljak**, ravnateljice Gimnazije Tolmin, na »kakovost izobraževanja zagotovo vpliva tudi interdisciplinarni pristop k delu v sklopu teh projektov, saj povezujejo tako znanje posameznih predmetov s prakso kot tudi znanja različnih predmetov«. Poleg dobrih praks, ki jih učitelji vključujejo v pouk, mednarodna spoznanja in izkušnje vplivajo na organizacijske in druge elemente šolskega sistema. V Biotehniškem centru Naklo tako stoji velika stena, zasajena z rastlinami, ki služi kot učni pripomoček in vizualna popestritev prostora. Podobno so v Šolskem centru Srečka Kosovela Sežana gugalnico v kottičku za inspiracijo oblikovali na podlagi dobre prakse iz Estonije, v tej baltski državi pa so dobili tudi navdih za preureditev okrepčevalnice.

Dr. Alenka Flander, direktorica CMEPIUS (foto arhiv CMEPIUS)

VEČ KOT 11 MILIJONOV PRIHODKOV

Mednarodno sodelovanje poleg mehkih večšin in znanj v lokalno in nacionalno okolje prinaša merljive ekonomske učinke, ki se jih marsikdaj sploh ne zavedamo. Slovenija je zaradi svoje visoke kakovosti življenja, kakovostnega izobraževalnega sistema ter lepe in zelene narave zelo privlačna za številne učence, dijakke, študente, učitelje in druge strokovnjake, ki k nam prihajajo prek mednarodnih projektov. Teh je v sklopu programa Erasmus+ v zadnjih letih precej več kot posameznikov, vključenih v slovenski izobraževalni sistem, ki odhajajo na izmenjave, študij ali prakso v tujino. Raziskava, ki jo je za Slovenijo izvedel inštitut IHS (Institut für Höhere Studien – Institute for Advanced Studies) z Dunaja in je zajela 8.747 posameznikov z izobraževalnih institucij iz tujine, ki so prišli v Slovenijo, je pokazala, da so ti osnovnošolci, dijaki, študenti, profesorji, učitelji in strokovni delavci v letu 2018 za bivanje in življenje v Sloveniji porabili 11,4 milijona evrov. Poleg tega so mednarodne izmenjave v letu 2018 v Sloveniji generirale 194 delovnih mest, država pa je z davki in socialnimi zavarovanji pridobila okoli 3 milijone evrov. »Zato je na mednarodno sodelovanje treba gledati večplastno, saj vpliva na številne zavedne in manj zavedne elemente našega lokalnega okolja,« dodaja dr. Flandrova.

KREPITEV STRPNOSTI, SKUPINSKEGA DELA IN SODELOVANJA

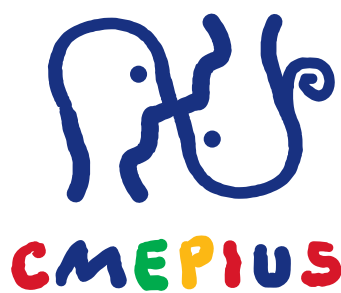
Šole in vrtci so – še posebej v manjših krajih – pogosto srce skupnosti, pojasnjuje **dr. Tatjana Ažman**, soavtorica raziskave o socialnem in kulturnem kapitalu v šolah, vrtcih in njihovih okoljih. Okolje namreč prihaja v ti dve vzgojno-izobraževalni instituciji, ko starši in stari starši berejo prvošolcem, v njih nudijo prostor pevcem, športnikom, društvom ali srednješolci postanejo tutorji osnovnošolcem. Obenem šola in vrtec delujeta v okolju, ko njuni predstavniki za krajane izvajajo kulturne in športne prireditve, načrtujejo in urejajo gozdne poti, ko učenci obiskujejo starostnike in še bi lahko naštevali. Pomen sodelovanja z okoljem je dr. Ažmanova raziskala skupaj s Sanjo Gradišnik. V sklopu dvoletnega projekta, ki je bil osnova za navedeno raziskavo, je bilo v dejavnosti na področju sodelovanja z okoljem vključenih 127.248 otrok, 28.513 staršev, 13.832 strokovnih delavcev in 39.712 drugih udeležencev. Učinki teh dejavnosti so zelo zgovorni: boljše sodelovanje, boljši odnosi, višja stopnja socialne vključenosti ranljivih posameznikov in skupin ter okrepitev prostovoljske dejavnosti. K odprtosti za takšne načine sodelovanja in vnašanju dobrih praks v lokalno okolje zagotovo prispeva visoka raven socialnega in kulturnega kapitala. Kot pravi dr. Ažmanova s Šole za ravnateljce, ki je vodila omenjeni projekt, gre za »bogastvo posameznika, ki se ustvarja v kulturno raznolikih socialnih mrežah, v njih prepozna priložnosti in jih zna izkoristiti v skupno dobro, kar mu omogoča zavzeti želeno mesto v družbi«. Takšen kapital posamezniki krepijo tudi z vpetostjo v mednarodne projekte, ki med udeleženci spodbujajo kompetence, kot so strpnost do drugih kultur in drugače mislečih, zmožnost reševanja problemov, skupinsko delo in sodelovanje.

REŠEVANJE IZZIVOV LOKALNEGA OKOLJA

Mednarodno sodelovanje ponuja številne priložnosti za sodelovanje z lokalno skupnostjo in njen razvoj. Izzivi v lokalnem okolju so lahko dobro izhodišče za projektne aktivnosti. Tako so na Osnovni šoli Šenčur v času vstopa Slovenije v Evropsko unijo z javnimi prireditvami ozaveščali širšo skupnost o pomenu tega dogodka, na tak način širili strpnost do drugih kultur in razširjali znanja o evropski identiteti, ki so jih učenci in njihovi spremljevalci dobili v sklopu mednarodnega projekta. Po besedah ravnateljice **mag. Majde Vehovec** so kot edina šola v občini dobro prepoznavni v okolju: »Dobro sodelujemo tako z občino kot tudi s številnimi društvi in širšo skupnostjo. Organiziramo bralne večere za občane, simbiozo gibanja in računalniškega opismenjevanja, sodelujemo na različnih kulturnih in športnih prireditvah.« Potrebe okolja so zaznali tudi na Šolskem centru Srečka Kosovela Sežana in se s pomočjo mednarodnih projektov nanje tudi odzvali. »Ker je na Krasu primanjkovalo spominkov in so bili naši gostje s Portugalske nejevoljni, saj niso našli magnetka z napisom Sežana, so dijaki sami oblikovali takšne spominke s Kosovelovo poezijo,« pojasnjuje **Maja Prešeren**, Erasmus koordinatorica in mentorica dijaških podjetij. Prav tako so dijaki sežanskega šolskega centra svojega sokrajana Srečka Kosovela spremenili v lokalno zvezdo in globalno atrakcijo. Začeli so s tiskanjem njegove poezije in motivov na majice ter nato ustanovili dijaško podjetje KONStrukcija, ki se je ukvarjalo s tiskanjem na majice, torbe, copate, nogavice in druge izdelke. Po zaključku projekta je skupina dijakinj za svojo maturitetno nalogo oblikovala inovativen turistični proizvod, ki na zanimiv način omogoča spoznavanje Kosovelove zapuščine v njegovem rojstnem kraju: Sežana – mesto poezije.

Dijaki so Srečka Kosovela spremenili v lokalno zvezdo in globalno atrakcijo (foto Šolski center Srečka Kosovela Sežana)

Mednarodne izkušnje in poznanstva pomembno vplivajo na udeležence in njihovo lokalno okolje (foto Gimnazija Tolmin)

»S svojim delovanjem smo spodbudili tudi druge institucije, da zaznajo priložnosti v aktivnostih, povezanih s Srečkom Kosovelom. Občina Sežana je ob novem letu 2017 vsakemu gospodinjstvu podarila torbo vrednot, ki jo je oblikovala naša dijakinja. Pojavila se je soba pobega, ki se imenuje Kosovelova enigma, ustanovljeno je bilo društvo Konstruktivist, ki prodaja majice in torbe. Tudi drugi oblikovalci so v pesniku prepoznali priložnost. Lahko bi rekli, da je Sežana res postala mesto poezije,« zaključuje Prešernova.

PROMOCIJA LOKALNEGA OKOLJA KOT TURISTIČNE DESTINACIJE

Dobre prakse mednarodnih projektov uspešno v svoje lokalno okolje prenašajo tudi v Posočju. Kot pojasnjuje mag. Branka Hrast Debeljak, so skupaj s sodelavci Posočskega razvojnega centra izkušnje norveških kolegov pri vključevanju priseljenцев uspešno uporabili pri delu s priseljenci v Tolminu. Poleg tega so dijaki in učitelji spoznali del zgodovine migracij, specifičnih za Posočje, in jih vpeljali v ure rednega pouka. Udeležencem preteklih mednarodnih izmenjav so predstavili uspešne lokalne zgodbe, kot so sirarski muzej in delo v kobariški mlekarni, zgodovinski muzej v Kobaridu in Trenta. Na ta način so poskrbeli za večjo prepoznavnost tega dela naše države in mnogi udeleženci projektnih srečanj so kasneje svoje dopuste z družinami preživali v Posočju in Sloveniji. Poleg tega ravnateljica tolminske gimnazije poudarja še eno skupino posameznikov, na katero ne smemo pozabiti. To so starši in sorojenci vključenih dijakov. Ob obisku učencev iz tujine prav družine dijakov v svoje okolje sprejmejo posameznike iz drugih držav. »Mnogi starši, ki niso pogosto v stiku s tujci, so tako razvijali svoje jezikovne spretnosti, spoznavali drugačno kulturo in na ta način širili svoja obzorja,« še dodaja.

OD NAMIZNE IGRE DO RAZSTAVE V BOLNIŠNICI

Na Biotehniškem centru Naklo so v mednarodne projekte vključeni že več kot 20 let. Med drugim so z njihovo pomočjo uresničili izvedbo tematske poti Nakelska Sava. »Povezali smo se z Občino Naklo in Turističnim društvom Naklo. Naši dijaki – naravovarstveni tehniki – so zasnovali tematsko pot, jo predstavili javnosti in izpeljali vodenje po njej,« je povedala **Bernarda Božnar**, učiteljica geografije in strokovnih modulov naravovarstva. Pri tem dodaja, da je to lahko velika dodana vrednost za Občino Naklo, v kateri se razvija trajnostni turizem, saj lahko »takšna pot turistom in izletnikom ponudi možnost za preživljanje prostega časa v neokrnjeni naravi, stran od preveč obljudenih turističnih destinacij«. Prav tako so dijaki izdelali namizno igro, ki različnim turistom skupinam v lokalnem okolju služi kot turistični spominek oziroma orodje za popestritev prostih trenutkov. V letošnjem šolskem letu pa se posvečajo mednarodnemu projektu, pri katerem je eden od ciljev ozaveščanje o invazivnih tujerodnih vrstah. Načrtujejo, da bodo skupaj z udeleženci s Portugalske, Švedske in iz Belgije izvedli odstranjevanje japonskega dresnika na območju občine. Podobno mednarodni projekti vplivajo na lokalno okolje na vzhodu Slovenije. Kot nam je predstavila Ana Janžekovič, organizatorica izobraževanj na Ljudski univerzi Ormož, udeleženci dejavnosti, ki potekajo v sklopu njihove institucije, mednarodne izkušnje in spoznanja z veseljem uporabljajo v domačem okolju: »Ena od udeleženk projekta na Poljskem, v sklopu katerega smo spoznavali tradicionalna ročna dela, je delovna terapevtka v Psihiatrični bolnici Ormož. S pacienti se je pogovarjala o svoji mednarodni izkušnji. Skupaj so nato ustvarjali iz papirja in svoje izdelke postavili na ogled na razstavi v bolnišnici.« Z nizom več manjših mednarodnih projektov pa so uspeli obuditi zgodbo zadnje ormoške grofice Irme. Organizirali so študijski krožek, kjer so s pomočjo starejših meščanov zbrali zgodbe o grofici, pridobili slikovno gradivo in strokovno raziskali njeno življenje. Ugotovitve, ki lahko uslužbencem muzeja služijo pri vodenju turistov po ormoškem gradu, so zbrali v strokovni publikaciji, ki jo izdaja lokalno zgodovinsko društvo. V drugem študijskem krožku so raziskali oblačilno kulturo časa grofice Irme ter po tem navdihu sešili oblačila in številne plišaste kače, ki so nekoč kraljevale v tem gradu. Izdelki so namenjeni igri otrok, ki obiskujejo gRajski center za družine Ormož. Zgodba je kasneje navdihnili še izvedbo delavnic za starejše, na katerih so ti pripravili scenarij, ga izpeljali v obliki video zapisa s pametnimi telefoni ter pripravili končni izdelek in ga naložili na YouTube.